

Víz, gáz, VEGE fűtéstechnika

Nyitólap Lapszámok Hírek Fórum Médiaajánlat Események Regisztráció HKL VGF Karrier Mesterkereső Wiki

Nyitólap

Lapszámok

2013

2013.12.

(Bio)energia a végeken

Írta: Bíró Ernő | 2013. 12. 02. |

(Bio)energia a végeken

2003-2004. Nagy nekirugaszkodás lent és fent. Pellet: a laikusok ismerkednek a kifejezéssel. Hazai pellet, energiafű a fa helyett. Grippen-program és ellentételezés, svéd-magyar szélhámosok járják az országot, csillió tonna magyar pelletet készülnék venni Svédországnak. A kiskutya füle is pelletkazángyártásra készül. Olasz licenc, svéd licenc, német koppintás, osztrák másolat. Sokan, komoly szakemberek is magabiztosan nyilatkoznak: meg vagyunk mentve, a magyar ugar erre van kitalálva. Jönnek az első kazánok... jók? Jók. Drágán? Drágán. Pelletre? Hát persze, pelletre. Bezzegéknél, ott már a kerítés is pelletből van, és ime, itt a hozzávaló kazán. A pellet meg, ugye tudjuk, az olyan egyforma...

Aztán eljöttek a hideg napok, és fűteni kellett volna – azzal a pellettel, ami nem fából van. Lassan kiderült, sehol nincsen a kerítés kolbászból – pardon, agripelletből. Nem hitte el senki, mekkora különbség van a fapellet és az agripellet (szalma) között. Agripellettel nem működött a dolog, svéd kazán ide vagy oda. Salak került a fogaskerekek közé, a becsületes pályázóknál és a szélhámosoknál is. A lágyszárúak, szalma, energiafű nagyon másként viselkedik, annyira, hogy nem is használhatók a fapelletes kazánban, salakja vagy tízszer annyi, mint a fapelleté, és beesül az égőkbe.

Jó páran megégték a fűtőmeléssel, a kazángyártók a kazánokkal, a hazai biomassza és az agripellet visszahúzza a szarvait, és visszamászott egy időre az elméleti szakemberek fiókjába. A kudarcban jajveszékélők szépen elbizonytalanították a döntéshozókat, aminek a hatása a mai napig érződik, pedig ma már tényleg van olyan hely a világon, ahol fonják azt a kerítést, például szalmából, kukoricaszárból. A nagy pénzek bepróbálkoztak. Ennyi... Nagyban nem ment. A svéd szélhámosok hazamentek, és a szakmai közönség a szolár, a levegős hőszivattyú meg a palagáz felé fordult.

A faapríték jellemzően fából készül, nem venyigéből meg bodzabokorból. Ez nem olyan magától értetődő sokak számára. Megy az út szélén egy traktor, húzza maga után az „aprító” gépet, és a csövéből kijön – na mi jön ki? Hát az, ami az útszélén nő, csak szétcincálva. Ezt valamilyen furcsa reflexből sokan faaprítéknak tartják, sajnos a kazánvásárló polgármesterek némelyike is.

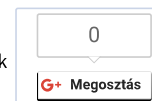
Ez nem faapríték, ezt fadaralék vagy kaszabolmány névvel lehet inkább megtisztelni. A vékony ágak kérgestől, a cserjék, bekeveredő fű ezekkel a gépekkel csak szétéphetők, de nem lehet rendesen elvágni, és a kapott vizes massa nagyon problémás anyag mindenkinek, valódi jó teljesítmény és zavartalan üzem nem várható tőle. Ez a massa csak szárítás és rostálás után

Faapríték

Politikai pártok
épületenergetikai
tervei

Kavitációs kazán
avagy
hőgenerátor,
hőturbina,
folyadékforgatásos
hőszivattyú

Négymilliárd
forint értékben
beruházásokat
zárt le a Főtáv

válík valamennyire kezelhetővé. Mindenesetre nem ez az anyag, ami a gázzámlától megnyomorodó települést megmenti.

A faaprítéknak nevezhető anyag 3-4 cm átmérőnél vastagabb fából készül, késes aprítógéppel. Bezegegéknél még le is kérgezik a fát előtte, hogy jobban égjen. Ezt 4-6 hónapig szárítgatva eljutunk a valamire tényleg használható faapríték szintjére, vagyis a 3-5 cm-es, élesen vágott darabokhoz, 25% körüli nedvességtartalommal.

A napkollektor és a pelletkályha

Na de mi van a végeken?

A végeken gondterhelt polgármesterek vannak, meg régi, rosszul szigetelt épületek, amiknek a felújítása vagyonokba kerül. Polgármesterek vannak olyan iskolákkal megáldva, amiket még 2011-ben is gázolajjal fűtöttek (350 Ft/l), meg öregotthonokkal, iszonyú alacsony költségvetéssel. Vannak kifutott üzemek, mert a gázt nem tudják megfizetni. Vannak pálnakaföldék, kicsik, nagyok, ahol szibériai gázzal főzik a hugarikumot, és eldobálják a tonnaszámra gyűlő, jól égő magokat. Olyan cég is van, aki aprítékot gyárt, de a fabrikettüzemben gázzal szárítják az aprítékot.

Szóval olyanok vannak a végeken, akiknek nagyon fáj minden köbméter gáz vagy olaj. Vergődnek az irdatlan rendszerfenntartási díjtól, a gáz árától, önkormányzatok kis pénzeit nyelik le a szuper tiszta és szuper kényelmes gázkazánok. Nincsen velük gond, nem nagyon kell kezelni őket. Az így felszabaduló munkaerő meg mehet sorban állni a segélyért... Az elmúlt 10 évben jó néhány konferencián, bemutatón hallgattam végig az elméleti szakemberek, útkeresők és nem egyszer szélhámosok terveit, jóslatait és ígéreteit, mi mindent tudnának kezdeni a hazai biomasszapotenciállal. Általában nagy számok és nagy összegek repkedtek a levegőben. Olyan nagy összegek, hogy azok megszerzése természetesen nem evilági halandó kisvállalkozónak adatik meg. Így maradt számunkra a fapados módszer, az állandó gyártásközi fejlesztés, és a nagyon takarékos működés (használt gépek és öreg ingatlan, semmi céges kilengés, fizetős kiállításra mászkálás, bankok nagy ívben elkerülve).

Fapellet, meg az agripellet. Na, ez az igazi csemege, ebbe tört bele a bicskája sokaknak. A fapellet jellemzően a fa kéreg- és homokmentes, nagyon tiszta belső részéből készül. Hamutartalma 0,5-1%, az erre fejlesztett pelletkazánokban nagyon tisztán ég, kellemes anyag. De drága.

Az agripellet meg minden más. Nem lehet tisztának nevezni, mert a szalmával betakarításkor sok földpor, homok is jön. Nem lehet alacsony hamutartalmú sem, mert a lágyszárú növények alából 5-10-szer több éghetetlen anyagot építenek be magukba, mint a fa, a gyors növekedésük miatt. Ráadásul ez a hamu a magasabb klór- és káliumtartalma miatt össze is sül, beszorul az égőfejbe.

A fent taglalt útszéli kaszabolmányt is lehet pelletálni, de a kéréses gallyak, és a szegény bedarált sündisznók miatt ez is rendszeresen tartalmaz hamut. Sorolhatnám itt oldalakon keresztül, mi mindenből lehet agripelletet készíteni, de mindnek van olyan tulajdonsága, ami miatt a korábbról hozzánk beszivárgott pelletkazánokba nem égethetők.

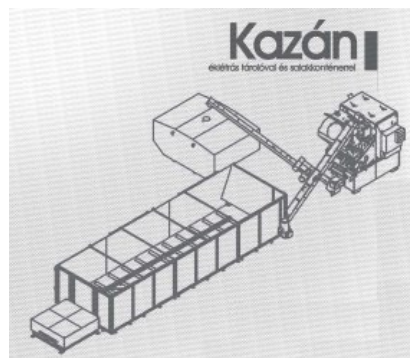
Vákuumcsöves napkollektorok

Pelletek, agripellet

Tipikus kazángyártói hiba az, hogy rá akarják venni a felhasználót egyfajta fűtőanyag használatára. De a végeken fűtőanyagkáos van. Kevés a fa, útszéli gallyak, venyigék, földes kaszált fű... Minőségi alapanyag nincsen, vagy eladták az erőműnek, vagy tűzifának. Vannak a szalmák, kukoricaszár, de a mostohán kezelt szalmapelletelés gyenge lábakon áll, a fapelletgyártók elvitték a pályázati pénzeket, az agripelletes meg nem kapott. Meg hát van a szén – most már szitokszó. De van...

Olyan kazán kell a végeken, ami nem hisztizik, ha kicsit köves az apríték, vagy a szalmát földesen gyűjtötték, és tele van homokkal. Olyan kazán kell, ami akkor is használható, ha télen az erdészet traktora a nagy hó miatt nem tud bejönni az aprítékkal a faluba – akkor az ősszel sutyomban megvett pár tonna daraszénnel tudják fűteni az iskolát, amíg odaér a traktor. Olyan kazán kell, ami, ha megszalad a tulajnak, akkor fapellettel is elműködik, mert akkor alig van hamu, és a kazánt elég félévente tisztítani. Olyan kazán kell, amiben átszerelés és mérgegrága szakszervizes wudu lehúzások nélkül kedvére váltogathatják a fűtőanyagokat, aprítéktól az agripelletig.

Az elmúlt két évben önkormányzati kazáncsere-programok hullámoztak végig az országon. Indokolt döntés, működik. Mi itt a csepeli gyárban látjuk, mennyire fontos az önkormányzatoknál a szabadságérzet. Ne kelljen attól félnie, hogy megint csőbe húzzák, megvetetnek vele valamit, aztán nem talál olcsó fűtőanyagot a kazánba. Meg is izzadtunk rendszeren, mire eljutottunk egy igazi multi-fűtőanyagos kazánig. Mert erre van szükség, normális áron megvehető, Kalasnyikovszerűen, árkon-bokron át is működő kazánra és hozzá helyi biomasszára.

Megoldások

Nézzük most meg, hogy az önjelölt vagy profi szakértők tanácsaitól átlagosan megkeveredett polgármesternek milyen döntéseket kell hoznia, ha a gázzsámlától fuldokló faluját menteni próbálja.

Több kiskazán, épületenként

Rendben. Becsületes kivitelezőnél, extravagáns megoldások gondos mellőzésével átlagosak a költségek. Ha jobb a fűtőanyag, akkor akár egy ember is képes futkározni a kazánok között, és rendet tud tartani. Ide az olcsóbb, egyszerűbb típusok valók, manuális kezeléssel. Ha az útszéli kaszabolmányra esik a választás, akkor minden kazán mellé ember kell, mert az másként nem megy.

Legyen fűtőmű

A Nagy Szakértő javaslata. Nagy pénz, jó drága szerelvények, egész jól megél belőle, aki telepíti. Eredmény: kilométerszámra fektetett talajcső, aranyárban, és fel kell túrni az utcákat. Pozitívum, hogy egy helyen van a kezelő, a fűtőanyagnak érdemes nagy tárolót csinálni, és a nagyobb kazánok emissziója általában jobb, tisztább a levegő. Összességében, már a tervezés is átkozottul drága, és szakértelem kell a kezeléshez. Csak elszánt vezetőknek ajánljuk.

Közelebbi épületek egy nagyobb kazánra kötve, de nem fűtőműméret

Ide egy-egy jól automatizált rendszer lehet a megoldás. A kazán nem foglal túl nagy helyet, a fűtőanyagot automatikusan adagolja. Ha belefér egy nagyobb tároló, akkor kellemes a használata, de kisebb tárolóval is napi kezeléssel elmegy a rendszer. Hátrány, hogy mégiscsak csövezni kell az épületek között, ez drágítja a dolgot.

Fűtőanyagbázis

Ha eldönt, melyik telepítési formát választja polgármesterünk, akkor jön a fűtőanyagbázis kérdése. Az út szélére gondoltak? Legrosszabb minőség, vizes, kis fajsúlyú, nehezen kezelhető, akadozik a kazánban, alig van fűtőértéke. Van saját erdő? Ez jobb minőséget adhat, de kell hozzá egy jó késes aprítógép. Fedett tároló nélkül nem szárad le a gazdaságosan használható szintre. Ügyes szervezés, ügyes kezelők, akkor jó megoldás.

Venni akarják az aprítékot? Nagy az átverés esélye. Hiába a szerződés 20% nedvességtartalomról, nehézkes az ellenőrzése. Abszolút ellenérdekel az apríték gyártója, mert a vizezebb aprítékkal kevesebb a macera (neki). A vevő minden szállítmányt más minőségben kap meg. Ha a szállítás távolabbról (20-30 km) történik, akkor már nagyon kevés az elérhető előny, és ha még vizes is, akkor tavaszra kiderül, hogy a gáz is mehetett volna ennyiért.

Pelletálni akarják a helyi szalmát? Nincsen kicsi és gazdaságosan használható pelletlógép. Vagy kicsi, de nem gazdaságos, vagy gazdaságos, de akkor nagy kell, egész éves üzem, évi 10 ezer tonna termeléssel, kb. 100 millióból.

Veszik a pelletet? Ez egy kulcskérdés, amit nem igazán mérnek fel sokan.

A faapríték olcsó lehet, ha ügyesen csináljuk magunknak. A pellet mindenképpen drágább. Mi van akkor, ha az aprítékot is vesszük és a pelletet is? Mi a drágább? A pellet – vágja rá a többség. Az apríték vásárolva valószínű nedvesebb lesz, mint ígérték, és nem is nagyon tudjuk megmérni hamarjában, meg bele lesz keverve a faleveles gallyas massa is, tehát a fűtőértéke alacsony.

Mi van a vásárolt pellettel? A pelletálás során a porított anyagot összepréselik, aminek során felmelegszik a pellet. Ha túl nagy a nedvességtartalma, akkor a préselés után a melegtől a vízgőz szétrobbantja a pelletet, aminek a szerkezete laza, törékeny lesz, és a végén az egész újra porrá válik. A poros pellet az préseléskor vizes is volt.

És mi van még a végeken?

Hát kérem szépen, piac van a végeken, csak nem olyan könnyű fajta, webáruházás módon a garázból üzhető. Itt nagyon ismerni kell a helyi lehetőségeket, és főként a korlátokat, mert az van jócskán.

Ha a pellet kemény, egyben van, akkor a nedvességtartalma kb. 10-12% körül van, kiváló a fűtőértéke. Ebből látható, hogy jó pelletet csak szárazon kapok, mert ha vizes, akkor szétesik. Nem kell méricskélgni: ha kemény, akkor száraz és jó, ha poros, akkor valami prücök van. Az apríték olcsósága együtt jár az előbb-utóbb beütő minőségi problémával, amitől az olcsó drágább lesz. Ha a drágább pelletet vesszük, akkor egy nagy bizonytalanságtól megszabadultunk, mert száraz anyagot kapunk. Ez a nagy vízválasztó. A drága pellet lehet olcsóbb megoldás, mint az olcsó apríték. Persze ismét jelzem, ha saját erdőből, saját géppel, ügyesen aprítanak, akkor az apríték lesz a nyerő. De ha veszik az aprítékot, akkor gondolkodjanak el egy kicsit.

Ha Önnek is informatív volt bejegyzésünk, kövessen minket Facebookon!

Fizessen elő lapszámunkra, hogy korlátlan hozzáférést kapjon